

Yeni bir kitap üzerine çalışıyorum: “Ülkemin Kaçan Gönenci”. İlginç bir finali var.

Kitabımda yapılan saptamalar, hep günümüzle ilgili.

Önce kitapta bulunmayan bir grafiği göstereyim size:

Büyümenin 3 yıllık hareketli ortalaması

Bu grafik, Türkiye’de büyüme oranının 1924 yılından 2014 yılına kadarki gelişimini gösteriyor. Büyüme oranı, olağan üstü düşüşlerin olduğu yıllardan bir sonraki yıl olağan üstü artışlar gösteriyor. Bu düşüşlerin ve bağlı olarak artışların bir bölümü kayıt dışına çıkıp sonra yeniden girmek gibi istatistiklerde tarafgirlik (İng. *bias*) yaratan gelişmelerden dolayıdır. Büyüme oranının bir yıl öncesinin ve bir yıl sonrasının büyüme oranlarıyla birlikte ortalamasını almak, bu tür tarafgirlikleri kısmen de olsa düzeltir.

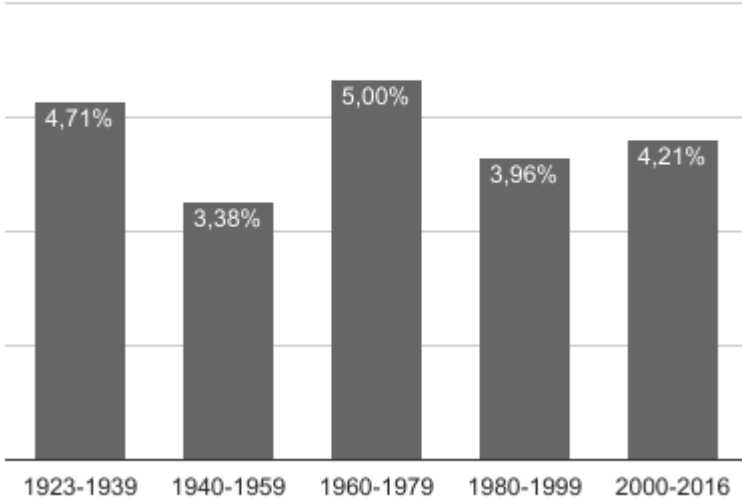
Grafikte neye dikkat etmek gerekiyor? 1937-1939, 1957-1959, 1977-1979 ve 1997-1999 için üç yıllık gelişime baktığımızda büyüme oranlarında ciddi daralma yaşanıyor. Dizi devam ederse, 2017-2019 arasında Türkiye ekonomisinin içi daraldıkça daralacak.

Dizi devam edecek. Nasılını ve nedenini kitabımda ayrıntılı olarak irdeliyorum.

İkinci ilginç bir sonuç var. Doğrudan alıntı yapacak olursam aşağıdaki gibi yazıyorum, “o.y.”

ile kasıt “ortalama yıllık”.

10. Grafik: Türkiye Ekonomisinin Ortalama Yıllık Büyümesi

“10. Grafikte görülen bir dizi hareketi vardır. 1. yirmi yılda büyüme oranı o.y. %5’e yakındı. 2. yirmi yılda o.y. %4’ün altına düştü. 3. yirmi yılda yine o.y. %5 düzeyine çıktı. Sıra sayısı tek olan yirmi yıllarda yükselme, çift olan yirmi yıllarda düşme vardır. Bu seri davranışına göre, içinde bulunduğumuz 5. yirmi yılda büyüme oranının o.y. %5 civarında olması beklenir. Halbuki şimdiye kadar o.y. % 4’ün biraz üstünde gitti. Hem bir yandan bu dönem için yayınlanmış istatistiklerde sonradan bilimsel çalışmalarla ortaya çıkarılıp düzeltileceğini düşündüğüm bir pozitif tarafgirlik vardır; hem de diğer yandan önümüzdeki üç yıl için düşük olacağı beklenen büyüme oranlarıyla yirmi yıllık büyüme oranı o.y. %4’e daha da yaklaşacak, hatta belki altına bile düşecektir. Dizi davranışı bakımından son yirmi yıllık büyüme performansı anormal düşüktür.”

Türkiye ekonomisinin içi daraldığı bir dönemden geçiyoruz. Bu ilk değil, daha önce de şablon kopyası gibi örnekleri yaşandı. Önce kötünün başlangıcı olan bir iyi dönem yaşadık. Daha sonraki kötüleşmenin kökünde tam da işte durum uygun olmadığı halde borçla iyi geçirilen bu başlangıç dönemi yatıyordu. Borcun ödenme vakti geldiğinde sorumluluğunun

kendilerinde olduğunu bilenler, kaçtıkları ortaya çıkmasın diye müdahaleyi provoke etti. 27 Mayıs, 12 Eylül, 28 Şubat... Sonunda işler başkaları tarafından dengelendiğinde yeniden sahneye çıkılıp “bak biz ne iyi yapmıştık ama müdahale ettiler” deyip aynı rezil süreci yeniden başlattılar.

Daha önce de yaşandı ama bu seferkilerin performansı vasat bile değil, vasatın açık ara altı. Normal olarak şimdi bir süreliğine kötüleşme beklesek de birisi araya girip durumu düzeltmezse -bunlar kabiliyetsiz- kötüleşmekle kalmayacak olağan üstü kötüleşecek.

Provokasyon arttıkça artıyor. İşi diktatörlüğe kadar vardırıdılar. Sayfaları bayrak olmasın diye bir kitap olarak sayfa sayfa indirilebilecekken öyle indirilmediğini düşündüğüm Kuran bayrak yapıyor, dinsel otoritellik iddiasında olan Allahsızların elinde dinimiz kötüye kullanılıyor.

Çırpınışları, anayasa değişiklikleri, kabiliyetsizi yetenekli yapmaz; temelde akışı durdurup tersine çevirmez. Bu sefer de akılsızca müdahale edilmesine ve bir daha elimizden kaçmalarına izin vermeyelim.

Şimdi bir referandum var; “Hayır” denmezse bu son da olmayacak. Çünkü milletini sevenleri en kuvvetle provoke eden şey, milleti kandırıp kendisine zarar verdirme.

Bunlarla baş etmenin temel ilkesi, provokasyona gelmeden, müdahale etmeden direnmek ve “Hayır” demektir. Bunun dışında elimizde her durumda işe yarayan bir alet yok. Özel durumlar için ne yapacağımızı -daha önce yapılmadı- durmaksızın araştırıp bulmamız gerekiyor.

Arzu edilmeyen gelişmelerin varlığı ve ne olduğu anlaşıldığında; ortadan kaldırılabiliyorsa ortadan kaldırılır, kaldırılamıyorsa aşmanın yolları bulunur.

Ben, müsadenizle kitabımı yazmaya döneyim hemen. O da yaz yaz bitmedi. Olsun. Sabrın sonu selamet.

Neden provokatörlük